

بسمه تعالی

"باصلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت کشور

وزیران عضو کارگروه توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۲۴ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۳۱۴۰۱/ت/۴۸۰۴۸ ه مورخ ۱۳۸۷/۷/۳۰ آیین نامه بهبود تردد در معابر شهری و حومه را به شرح زیر تصویب نمودند:

آیین نامه بهبود تردد در معابر شهری و حومه

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات ذیل در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف-ستاد: ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت.

ب-شورای عالی: شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور.

ج-سازمان: سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور

د-شورای همتا: شورای هماهنگی ترافیک استان.

ماده ۲- شهرهای موضوع این آیین نامه بر اساس جمعیت سرشماری سال ۱۳۸۵ و تقسیمات کشوری به گروههای زیر تقسیم شوند:

گروه الف: کلان شهرها: تهران، مشهد، اصفهان، تبریز، کرج، شیراز، اهواز، قم و کرمانشاه.

گروه ب- شهرهای بالای سیصد هزار نفر و مراکز استانها: ارومیه، زاهدان، رشت، کرمان، همدان، اراک، یزد، اردبیل، ایلام، بجنورد، بندرعباس، بوشهر، بیرجند، اسلامشهر، قزوین، زنجان، خرم آباد، سمنان، سنندج، شهرکرد، گرگان، ساری و یاسوج.

گروه ج- شهرهای یکصد هزار نفر تا سیصد هزار نفر: گلستان، کاشان، دزفول، قدس، بروجرد، ملارد، خمینی شهر، آبادان، سبزوار، ورامین، نیشابور، نجف آباد، بابل، امل، شهریار، خوی، ساوه، قائمشهر، قرچک، سیرجان، ملایر، بوکان، مراغه، رفسنجان، زابل، نسیم شهر، مهاباد، شاهرود، گنبد کاووس، شاهین شهر، پاکدشت، خرمشهر، مرودشت، تربت حیدریه، اندیمشک، مرند، میاندوآب، بندرماهشهر، بندرانزلی، شهررضا، مسجد سلیمان، جهرم، ایذه، دورو، دهبهبان، ایرانشهر، سقز، جیرفت، نظرآباد، شوشتر، قوچان، برازجان و مریوان.

گروه د- شهرهای سی هزار تا یکصد هزار نفر: فسا، اسلام آباد غرب، میانه، کازرون، خوراسگان، اهر، تربت جام، کوهدشت، شیروان، بهشهر، دوگنبدان، کاشمر، محمد شهر، پارس آباد، سلماس، کمال شهر، الیگودرز، بناب، اندیشه، بم، تاکستان، نقده، نهاوند، چابهار، لاهیجان، ابهر، بانه، الوند، بندر امام خمینی، قروه، لنگرود، خمین، مشگین شهر، رباط کریم، مبارکه، سراوان، بندر گناوه، فیروزآباد، دامغان، میبد، امیدیه، پیرانشهر، خاش، نورآباد (لرستان)، زرین شهر، زرنند، داراب، میناب، اراک و بیدگل، فولادشهر، آباده، لار، صالح آباد، شوش، اسفراین، اردکان، باقرشهر، نورآباد، اسدآباد، هرسین، اقلید، دهدشت، رامهرمز، بابلسر، بروجن، بیجار، کامیاران، تویسرکان، ازنا، خورموج، خرمدره، گرمسار، بافق، طبس، دهباز، بومهن، دماوند، ماهدشت، مشکین شهر، پیشوا، هشتگرد، باغستان، چهاردانگه، خلخال، اقبالیه، ایبک، محمدیه، بندر ترکمن، علی آباد، آزادشهر، قائن، استهبان، نیریز، بافت، شهر بابک، کهنوج، بردسیر، تایباد، درگز، گناباد، چناران، سرخس، فریمان، بهارستان، درچه پیاز، فلاورجان، قهقش در یجان، گلپایگان، دولت آباد، دلیمان، محلات، آستارا، آستانه اشرفیه، هشمتپور (تالش)، رودسر، صومعه

اتحادیه سازمانهای حمل و نقل مکانی کشور

سرا، تنکابن، رامسر، نوشهر، فریدون کنار، نکا، چالوس، سراب، اذرشهر، سردشت، ماکو، شاهین دژ، تکاب، سرپل ذهاب، سنقر، کنگاور، جواهرود، صحنه، سوسنگرد، شادگان، اشنویه، گرمی، فرخ شهر، کنارک، کردکوی، الشتر، هادی شهر، ایوان، دهلران، گراش، آق قلا، کلالة، فومن، محمودآباد، بهار، حمیدیه، و نسه شهر اقماری پردیس، پرند، گلپهارد، بینالود، صدر، سهند، مهاجران، عالی شهر و مجلسی.

گروه ۵- سایر شهرهایی که در زمره گروههای الف، ب، ج و د نیستند.

ماده ۳- شهرداری شهرهای موضوع ماده (۲) موظف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط، اقدامات زیر را انجام داده و هر سه ماه یک بار گزارش عملکرد و پیشرفت اقدامات خود را به شورای همتا ارائه نمایند.

ردیف	شرح اقدامات	الف	ب	ج	د	ه
۱	انجام، تکمیل یا بازنگری مطالعات جامع حمل و نقل و ترافیک شهری و حومه و تدوین سیاستهای حمل و نقل با تاکید بر اصلاح ساختار حمل و نقل و اجرای آن پس از تصویب شورای عالی	*	*			
۲	انجام تکمیل یا بازنگری مطالعات ساماندهی حمل و نقل و ترافیک شهری و حومه و اجرای آن پس از تصویب در شورای همتا			*	*	*
۳	مطالعه، مکانیابی، قیمت گذاری و احداث توقفگاههای طبقاتی، عمومی و مکانیزه و مدیریت زمانی توقف حاشیه ای	*	*			
۴	مطالعه، بازنگری و تهیه طرح محدوده زمانی و مکانی	*				

اتحاد سازمانهای حمل و نقل بومیان کشور

					تردد و اجرای آن پس از تایید شورای عالی و ابلاغ وزیر کشور
		*	*	*	۵ انجام مطالعات توسعه و بهینه سازی اتوبسرانی، باز تنظیم مسیرها و مکان ایستگاهها و زمانبندی حرکت ناوگان اتوبسرانی و اجرای آن پس از تصویب شورای همتا
		*	*	*	۶ مطالعه و اصلاح کار بر بهای موجود در راستای بهبود تقاضای سفر
			*	*	۷ انجام و یا تکمیل مطالعات روشهای مدیریت سیستم های حمل و نقل در راستای کاهش تقاضای سفر و مدیریت عرضه
			*	*	۸ کاهش سطح پارک حاشیه ای در خیابانهای دارای خط اتوبسرانی در منطقه اضطرار الودگی
	*	*	*	*	۹ اجرای طرحهای مرتبط با دولت الکترونیک با رویکرد کاهش تقاضای حمل و نقل
		*	*	*	۱۰ مطالعه و اجرای طرحهای مدیریت توقفگاه
			*	*	۱۱ مطالعه، توسعه و راه اندازی سامانه هوشمند حمل و نقل و مرکز پایش تردد ناوگان و عملکرد شبکه و کنترل و شناسایی تخلفات راهنمایی و رانندگی
	*	*	*	*	۱۲ مطالعه و اجرای طرحهای روان سازی و اصلاح هندسی معابر شهری
	*	*	*	*	۱۳ اجرای طرحهای ارتقای فرهنگ تردد و آموزش عمومی از طریق تبلیغاتی میدانی، تبلیغ و آموزش از

اتحادیه سازمانهای حمل و نقل مکانی کشور

				طریق صدا و سیما، رسانه های مکتوب، پایگاههای اینترنتی، کتابچه، نمایشگاه، همایش هم اندیشی، ساخت تیزر و پویا نمایی
				۱۴ باز تنظیم خطوط حمل و نقل همگانی برای تغذیه خطوط قطار شهری و خطوط اتوبوس تندرو
			*	۱۵ انجام مطالعات سامانه اتوبوسرانی تندرو و پر ظرفیت و اجرای آن پس از تصویب در شورای همتا
	*	*	*	۱۶ افزایش مطلوبیت استفاده از ناوگان حمل و نقل عمومی با بهبود شرایط داخلی، ظاهری و تهویه ناوگان، کاهش تأخیر کاهش سر فاصله زمانی، افزایش سرعت و نظم حرکت ایجاد خطوط ویژه، افزایش قابلیت اطمینان و دسترسی
		*	*	۱۷ مطالعه و بهره برداری از سامانه موقعیت مکانی و زمانی بر روی ناوگان حمل و نقل همگانی و استفاده از روشهای نوین پایش و سامانه بلیت الکترونیکی در ناوگان و اخذ بلیت مشترک سراسری اتوبوس و قطاری شهری در شهرهای الف
			*	۱۸ ایجاد خطوط وسایل نقلیه پر سر نشین و تشویق و حمایت از همپیمایی
			*	۱۹ جایگزینی خط توقف حاشیه ای با خط ویژه اتوبوس
*	*	*	*	۲۰ هماهنگ سازی کار ببری زمین و طرحهای جامع و تفصیلی شهری با سیاست های حمل و نقل شهری

		*	*	*	استفاده از ون در خطوط ثابت پر مسافر به جای تاکسی	۲۱
		*	*	*	افزایش ساعات کار خطوط اتوبسرانی و توسعه خطوط شبانه	۲۲
*	*	*	*	*	مطالعات ساماندهی حمل و نقل کالای درون شهری و اجرای اقدامات لازم	۲۳
		*	*	*	مطالعه و ساماندهی تردد دو چرخه و موتورسیکلت، ایجاد مسیر های ویژه دو چرخه ایجاد توقفگاه دو چرخه و دو چرخه بر در جلوی اتو بوسها	۲۴
*	*	*	*	*	ساماندهی معابر برای تردد عابر پیاده و افراد کم توان به ویژه معلولان	۲۵
*	*	*	*	*	طراحی آرام سازی و ایمن سازی معابر رفع نقاط حادثه خیز در معابر درون شهری و مبادی ورودی شهرها برای کاهش سرعت و تصادفات	۲۶
*	*	*	*	*	طراحی تهیه و نصب علائم افقی و عمودی راهنمایی و رانندگی در معابر	۲۷
*	*	*	*	*	انجام مطالعات ایجاد پایانه های مسافر و بار اجرای آن پیش از تأیید شورای شهر و تصویب شورای همنا	۲۸
		*	*	*	کمک به احداث مراکز معاینه فنی در شهرها	۲۹
		*	*	*	طراحی و احداث بوستان های آموزش ترافیک	۳۰

ماده ۴- شورای عالی مسئول ایجاد هماهنگی و وحدت رویه در انجام مطالعات و اجرای اقدامات و طرحهای مندرج در آیین نامه و نظارت بر روند اجرای طرحها و مطالعات مذکور است.

ماده ۵- اقدامات مربوط به بهبود تردد در معابر شهر و حومه در چارچوب این آیین نامه انجام شود و اقدام مغایر با آن مجاز نمی باشد.

ماده ۶- وزارت کشور وظیفه نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه را بر عهده دارد و یا عملکرد سه ماهه را به ستاد گزارش نماید.

این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۸۸/۳/۱۷ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.
پرویز داودی

معاون اول رئیس جمهور

رو نوشت به دفتر مقام معظم رهبری دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دفتر معاون اول رئیس جمهور، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور، معاونت حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، معاونت اجرایی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و موسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روز نامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، استانداریها سراسر کشور، دبیر خانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.